

Mulige, nye metoder for å behandle periodontitt

Foto: Fredrik Pedersen/UiO

HELENE RYGVOLD HAUGSTEN

Helene Rygvold Haugsten disputerte 30.01.2026 for ph.d-graden ved Universitetet i Oslo med avhandlingen «Bacterial extracellular vesicles for *Porphyromonas gingivalis* – a secret weapon in periodontitis?».

Haugsten ble uteksaminert som cand. odont. fra Universitetet i Oslo (UiO) i 2014. Hun har praktisert både privat og i den offentlige tannhelse-tjenesten og jobber nå som gjesteforsker ved Nordic Institute of Dental Materials (NIOM). Doktorgraden har vært gjort ved Institutt for oral biologi ved UiO. Hovedveileder har vært professor Hilde Galtung. Biveiledere har vært professor Trude M. Haug, førsteamanuensis Tine M. Søland, førsteamanuensis Morten Enersen, senioringeniør Anne Karin Kristoffersen og professor Janicke Liaaen Jensen.

I fremtiden kan det utvikles nye metoder for å behandle tannkjøtt-sykdommen periodontitt.

Bakterier som er årsak til sykdommen periodontitt i munnhu-len, skiller ut små blærer. Disse blærene kan bidra til bedre opp-følging og en ny behandlingsstrategi av sykdommen periodontitt.

Mange i Norge blir diagnostisert med periodontitt, en sykdom i munnens tannkjøtt som i ytterste konsekvens kan gjøre at tennene løsner. Sykdommen gir inflammasjon i festeapparatet til tennene, og vi vet i dag at sykdommer som Alzheimers, diabetes og hjerte-sykdom er assosiert med periodontitt. Flere bakterier er involvert i utviklingen av periodontitt, og en av de mest sentrale er *Porphyro-monas gingivalis*.

Det har lenge vært kjent at alle celler og bakterier skiller ut små blærer. Disse blærene, som kalles vesikler, inneholder mye av det samme materialet som bakterien selv. Flere studier har vist at disse blærene spiller en rolle i sykdomsutvikling.

Ved Universitetet i Oslo ble det i 2020 etablert en metode for å isolere blærene fra *P. gingivalis*. Disse blærene ble videre undersøkt både for å kartlegge hva slags innhold de hadde og deres effekt på celler i munnhulen. Disse resultatene kan være med på å forbedre behandlingen av periodontitt. Dagens behandling har ikke endret seg mye i nyere tid, den er også livslang og kan være vanskelig for pasienten å følge opp. Nå kan det hende at kunnskap om disse blærene kan være med på å endre dette. Det er f.eks. mulig at blærene kan brukes til å lage vaksiner mot periodontitt.